

Optional Protocol to the Convention against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or
Punishment

Adopted on 18 December 2002 at the fifty-seventh session of the General Assembly of the United Nations
by resolution A/RES/57/199.

Entered into force on 22 June 2006

PREAMBLE

The States Parties to the present Protocol,

Reaffirming that torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment are prohibited
and constitute serious violations of human rights,

Convinced that further measures are necessary to achieve the purposes of the Convention against Torture
and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (hereinafter referred to as the
Convention) and to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and
other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment,

Recalling that articles 2 and 16 of the Convention oblige each State Party to take effective measures to
prevent acts of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment in any territory
under its jurisdiction,

Recognizing that States have the primary responsibility for implementing those articles, that strengthening
the protection of people deprived of their liberty and the full respect for their human rights is a common
responsibility shared by all and that international implementing bodies complement and strengthen
national measures,

Recalling that the effective prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or
punishment requires education and a combination of various legislative, administrative, judicial and other
measures,

Recalling also that the World Conference on Human Rights firmly declared that efforts to eradicate torture should first and foremost be concentrated on prevention and called for the adoption of an optional protocol to the Convention, intended to establish a preventive system of regular visits to places of detention,

Convinced that the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment can be strengthened by non-judicial means of a preventive nature, based on regular visits to places of detention, Have agreed as follows:

PART I

General principles

Article 1

The objective of the present Protocol is to establish a system of regular visits undertaken by independent international and national bodies to places where people are deprived of their liberty, in order to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 2

1. A Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment of the Committee against Torture (hereinafter referred to as the Subcommittee on Prevention) shall be established and shall carry out the functions laid down in the present Protocol.
2. The Subcommittee on Prevention shall carry out its work within the framework of the Charter of the United Nations and shall be guided by the purposes and principles thereof, as well as the norms of the United Nations concerning the treatment of people deprived of their liberty.
3. Equally, the Subcommittee on Prevention shall be guided by the principles of confidentiality, impartiality, non-selectivity, universality and objectivity.
4. The Subcommittee on Prevention and the States Parties shall cooperate in the implementation of the present Protocol.

Article 3

Each State Party shall set up, designate or maintain at the domestic level one or several visiting bodies for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment (hereinafter referred to as the national preventive mechanism).

Article 4

1. Each State Party shall allow visits, in accordance with the present Protocol, by the mechanisms referred to in articles 2 and 3 to any place under its jurisdiction and control where persons are or may be deprived of their liberty, either by virtue of an order given by a public authority or at its instigation or with its consent or acquiescence (hereinafter referred to as places of detention). These visits shall be undertaken with a view to strengthening, if necessary, the protection of these persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

2. For the purposes of the present Protocol, deprivation of liberty means any form of detention or imprisonment or the placement of a person in a public or private custodial setting which that person is not permitted to leave at will by order of any judicial, administrative or other authority.

PART II

Subcommittee on Prevention

Article 5

1. The Subcommittee on Prevention shall consist of ten members. After the fiftieth ratification of or accession to the present Protocol, the number of the members of the Subcommittee on Prevention shall increase to twenty-five.
2. The members of the Subcommittee on Prevention shall be chosen from among persons of high moral character, having proven professional experience in the field of the administration of justice, in particular criminal law, prison or police administration, or in the various fields relevant to the treatment of persons deprived of their liberty.
3. In the composition of the Subcommittee on Prevention due consideration shall be given to equitable geographic distribution and to the representation of different forms of civilization and legal systems of the States Parties.
4. In this composition consideration shall also be given to balanced gender representation on the basis of the principles of equality and non-discrimination.
5. No two members of the Subcommittee on Prevention may be nationals of the same State.
6. The members of the Subcommittee on Prevention shall serve in their individual capacity, shall be independent and impartial and shall be available to serve the Subcommittee on Prevention efficiently.

Article 6

1. Each State Party may nominate, in accordance with paragraph 2 of the present article, up to two candidates possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, and in doing so shall provide detailed information on the qualifications of the nominees.
2.
  - (a) The nominees shall have the nationality of a State Party to the present Protocol;
  - (b) At least one of the two candidates shall have the nationality of the nominating State Party;
  - (c) No more than two nationals of a State Party shall be nominated;
  - (d) Before a State Party nominates a national of another State Party, it shall seek and obtain the consent of that State Party.
3. At least five months before the date of the meeting of the States Parties during which the elections will be held, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within three months. The Secretary-General shall submit a list, in alphabetical order, of all persons thus nominated, indicating the States Parties that have nominated them.

Article 7

1. The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected in the following manner:
  - (a) Primary consideration shall be given to the fulfilment of the requirements and criteria of article 5 of the present Protocol;
  - (b) The initial election shall be held no later than six months after the entry into force of the present Protocol;
  - (c) The States Parties shall elect the members of the Subcommittee on Prevention by secret ballot;
  - (d) Elections of the members of the Subcommittee on Prevention shall be held at biennial meetings of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Subcommittee on Prevention shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of the States Parties present and voting.
2. If during the election process two nationals of a State Party have become eligible to serve as members of the Subcommittee on Prevention, the candidate receiving the higher number of votes shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention. Where nationals have received the same number of votes, the following procedure applies:
  - (a) Where only one has been nominated by the State Party of which he or she is a national, that national shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention;
  - (b) Where both candidates have been nominated by the State Party of which they are nationals, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which national shall become the member;
  - (c) Where neither candidate has been nominated by the State Party of which he or she is a national, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which candidate shall be the member.

Article 8

If a member of the Subcommittee on Prevention dies or resigns, or for any cause can no longer perform his or her duties, the State Party that nominated the member shall nominate another eligible person possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, taking into account the need for a proper balance among the various fields of competence, to serve until the next meeting of the States Parties, subject to the approval of the majority of the States Parties. The approval shall be considered given unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks after having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

Article 9

The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once if renominated. The term of half the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of those members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting referred to in article 7, paragraph 1 (d).

Article 10

1. The Subcommittee on Prevention shall elect its officers for a term of two years. They may be re-elected.

2. The Subcommittee on Prevention shall establish its own rules of procedure. These rules shall provide, *inter alia*, that:

- (a) Half the members plus one shall constitute a quorum;
- (b) Decisions of the Subcommittee on Prevention shall be made by a majority vote of the members present;
- (c) The Subcommittee on Prevention shall meet in camera.

3. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Subcommittee on Prevention. After its initial meeting, the Subcommittee on Prevention shall meet at such times as shall be provided by its rules of procedure. The Subcommittee on Prevention and the Committee against Torture shall hold their sessions simultaneously at least once a year.

PART III

Mandate of the Subcommittee on Prevention

Article 11

1. The Subcommittee on Prevention shall:

- (a) Visit the places referred to in article 4 and make recommendations to States Parties concerning the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (b) In regard to the national preventive mechanisms:
  - (i) Advise and assist States Parties, when necessary, in their establishment;
  - (ii) Maintain direct, and if necessary confidential, contact with the national preventive mechanisms and offer them training and technical assistance with a view to strengthening their capacities;
  - (iii) Advise and assist them in the evaluation of the needs and the means necessary to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
  - (iv) Make recommendations and observations to the States Parties with a view to strengthening the capacity and the mandate of the national preventive mechanisms for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (c) Cooperate, for the prevention of torture in general, with the relevant United Nations organs and mechanisms as well as with the international, regional and national institutions or organizations working towards the strengthening of the protection of all persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 12

In order to enable the Subcommittee on Prevention to comply with its mandate as laid down in article 11, the States Parties undertake:

- (a) To receive the Subcommittee on Prevention in their territory and grant it access to the places of detention as defined in article 4 of the present Protocol;

- (b) To provide all relevant information the Subcommittee on Prevention may request to evaluate the needs and measures that should be adopted to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (c) To encourage and facilitate contacts between the Subcommittee on Prevention and the national preventive mechanisms;
- (d) To examine the recommendations of the Subcommittee on Prevention and enter into dialogue with it on possible implementation measures.

Article 13

1. The Subcommittee on Prevention shall establish, at first by lot, a programme of regular visits to the States Parties in order to fulfil its mandate as established in article 11.
2. After consultations, the Subcommittee on Prevention shall notify the States Parties of its programme order that they may, without delay, make the necessary practical arrangements for the visits to be conducted.
3. The visits shall be conducted by at least two members of the Subcommittee on Prevention. These members may be accompanied, if needed, by experts of demonstrated professional experience and knowledge in the fields covered by the present Protocol who shall be selected from a roster of experts prepared on the basis of proposals made by the States Parties, the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and the United Nations Centre for International Crime Prevention. In preparing the roster, the States Parties concerned shall propose no more than five national experts. The State Party concerned may oppose the inclusion of a specific expert in the visit, whereupon the Subcommittee on Prevention shall propose another expert.
4. If the Subcommittee on Prevention considers it appropriate, it may propose a short follow-up visit after a regular visit.

Article 14

1. In order to enable the Subcommittee on Prevention to fulfil its mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant it:
  - (a) Unrestricted access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;
  - (b) Unrestricted access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;
  - (c) Subject to paragraph 2 below, unrestricted access to all places of detention and their installations and facilities;
  - (d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the Subcommittee on Prevention believes may supply relevant information;
  - (e) The liberty to choose the places it wants to visit and the persons it wants to interview.

2. Objection to a visit to a particular place of detention may be made only on urgent and compelling grounds of national defence, public safety, natural disaster or serious disorder in the place to be visited that temporarily prevent the carrying out of such a visit. The existence of a declared state of emergency as such shall not be invoked by a State Party as a reason to object to a visit.

Article 15

No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the Subcommittee on Prevention or to its delegates any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.

Article 16

1. The Subcommittee on Prevention shall communicate its recommendations and observations confidentially to the State Party and, if relevant, to the national preventive mechanism.
2. The Subcommittee on Prevention shall publish its report, together with any comments of the State Party concerned, whenever requested to do so by that State Party. If the State Party makes part of the report public, the Subcommittee on Prevention may publish the report in whole or in part. However, no personal data shall be published without the express consent of the person concerned.
3. The Subcommittee on Prevention shall present a public annual report on its activities to the Committee against Torture.
4. If the State Party refuses to cooperate with the Subcommittee on Prevention according to articles 12 and 14, or to take steps to improve the situation in the light of the recommendations of the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may, at the request of the Subcommittee on Prevention, decide, by a majority of its members, after the State Party has had an opportunity to make its views known, to make a public statement on the matter or to publish the report of the Subcommittee on Prevention.

PART IV

National preventive mechanisms

Article 17

Each State Party shall maintain, designate or establish, at the latest one year after the entry into force of the present Protocol or of its ratification or accession, one or several independent national preventive mechanisms for the prevention of torture at the domestic level. Mechanisms established by decentralized units may be designated as national preventive mechanisms for the purposes of the present Protocol if they are in conformity with its provisions.

Article 18

1. The States Parties shall guarantee the functional independence of the national preventive mechanisms as well as the independence of their personnel.

2. The States Parties shall take the necessary measures to ensure that the experts of the national preventive mechanism have the required capabilities and professional knowledge. They shall strive for a gender balance and the adequate representation of ethnic and minority groups in the country.
3. The States Parties undertake to make available the necessary resources for the functioning of the national preventive mechanisms.
4. When establishing national preventive mechanisms, States Parties shall give due consideration to the Principles relating to the status of national institutions for the promotion and protection of human rights.

Article 19

The national preventive mechanisms shall be granted at a minimum the power:

- (a) To regularly examine the treatment of the persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, with a view to strengthening, if necessary, their protection against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (b) To make recommendations to the relevant authorities with the aim of improving the treatment and the conditions of the persons deprived of their liberty and to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, taking into consideration the relevant norms of the United Nations;
- (c) To submit proposals and observations concerning existing or draft legislation.

Article 20

In order to enable the national preventive mechanisms to fulfil their mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant them:

- (a) Access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;
- (b) Access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;
- (c) Access to all places of detention and their installations and facilities;
- (d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the national preventive mechanism believes may supply relevant information;
- (e) The liberty to choose the places they want to visit and the persons they want to interview;
- (f) The right to have contacts with the Subcommittee on Prevention, to send it information and to meet with it.

Article 21

1. No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the national preventive mechanism any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.
2. Confidential information collected by the national preventive mechanism shall be privileged. No personal data shall be published without the express consent of the person concerned.

Article 22

The competent authorities of the State Party concerned shall examine the recommendations of the national preventive mechanism and enter into a dialogue with it on possible implementation measures.

Article 23

The States Parties to the present Protocol undertake to publish and disseminate the annual reports of the national preventive mechanisms.

PART V

Declaration

Article 24

1. Upon ratification, States Parties may make a declaration postponing the implementation of their obligations under either part III or part IV of the present Protocol.
2. This postponement shall be valid for a maximum of three years. After due representations made by the State Party and after consultation with the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may extend that period for an additional two years.

PART VI

Financial provisions

Article 25

1. The expenditure incurred by the Subcommittee on Prevention in the implementation of the present Protocol shall be borne by the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Subcommittee on Prevention under the present Protocol.

Article 26

1. A Special Fund shall be set up in accordance with the relevant procedures of the General Assembly, to be administered in accordance with the financial regulations and rules of the United Nations, to help finance the implementation of the recommendations made by the Subcommittee on Prevention after a visit to a State Party, as well as education programmes of the national preventive mechanisms.
2. The Special Fund may be financed through voluntary contributions made by Governments, intergovernmental and non-governmental organizations and other private or public entities.

PART VII

Final provisions

Article 27

1. The present Protocol is open for signature by any State that has signed the Convention.
2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention.

4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States that have signed the present Protocol or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 28

1. The present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession, the present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 29

The provisions of the present Protocol shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 30

No reservations shall be made to the present Protocol.

Article 31

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties under any regional convention instituting a system of visits to places of detention. The Subcommittee on Prevention and the bodies established under such regional conventions are encouraged to consult and cooperate with a view to avoiding duplication and promoting effectively the objectives of the present Protocol.

Article 32

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties to the four Geneva Conventions of 12 August 1949 and the Additional Protocols thereto of 8 June 1977, nor the opportunity available to any State Party to authorize the International Committee of the Red Cross to visit places of detention in situations not covered by international humanitarian law.

Article 33

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the present Protocol and the Convention. Denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Protocol in regard to any act or situation that may occur prior to the date on which the denunciation becomes effective, or to the actions that the Subcommittee on Prevention has decided or may decide to take with respect to the State Party concerned, nor shall denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter already under consideration by the Subcommittee on Prevention prior to the date on which the denunciation becomes effective.

3. Following the date on which the denunciation of the State Party becomes effective, the Subcommittee on Prevention shall not commence consideration of any new matter regarding that State.

Article 34

1. Any State Party to the present Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties to the present Protocol with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General of the United Nations to all States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall come into force when it has been accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Protocol in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties that have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendment that they have accepted.

Article 35

Members of the Subcommittee on Prevention and of the national preventive mechanisms shall be accorded such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions. Members of the Subcommittee on Prevention shall be accorded the privileges and immunities specified in section 22 of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations of 13 February 1946, subject to the provisions of section 23 of that Convention.

Article 36

When visiting a State Party, the members of the Subcommittee on Prevention shall, without prejudice to the provisions and purposes of the present Protocol and such privileges and immunities as they may enjoy:

- (a) Respect the laws and regulations of the visited State;
- (b) Refrain from any action or activity incompatible with the impartial and international nature of their duties.

Article 37

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States.

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας

Υιοθετήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2002, κατά την πεντηκοστή έβδομη σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, με το ψήφισμα

A/RES/57/199

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα Κράτη-Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο,

Επιβεβαιώνοντας ότι τα βασανιστήρια και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας απαγορεύονται και συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

Πεπεισμένα ότι απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για την επίτευξη των σκοπών της Σύμβασης κατά των βασανιστηρίων και άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (εφεξής αποκαλούμενη «η Σύμβαση») και την ενίσχυση της προστασίας των ατόμων που στερούνται την ελευθερία τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας,

Υπενθυμίζοντας ότι τα άρθρα 2 και 16 της Σύμβασης υποχρεώνουν κάθε Κράτος- Μέρος να λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη πράξεων βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, σε οποιαδήποτε εδαφική περιοχή υπό τη δικαιοδοσία του,

Αναγνωρίζοντας ότι τα Κράτη έχουν την πρωταρχική ευθύνη για την εφαρμογή των άρθρων αυτών, ότι η ενίσχυση της προστασίας των ατόμων που στερούνται την ελευθερία τους και του πλήρους σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους αποτελεί κοινή ευθύνη όλων και ότι τα διεθνή όργανα εφαρμογής συμπληρώνουν και ενισχύουν τα εθνικά μέτρα,

Υπενθυμίζοντας ότι η αποτελεσματική πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας απαιτεί εκπαίδευση και ένα συνδυασμό διάφορων νομοθετικών, διοικητικών, δικαστικών και άλλων μέτρων,

Υπενθυμίζοντας επίσης ότι η Παγκόσμια Διάσκεψη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα σταθερά διακήρυξε ότι οι προσπάθειες για την εξάλειψη των βασανιστηρίων θα πρέπει πρωτίστως να επικεντρωθούν στην πρόληψη και ζήτησε να υιοθετηθεί ένα προαιρετικό πρωτόκολλο στη Σύμβαση, με σκοπό τη δημιουργία ενός προληπτικού συστήματος τακτικών επισκέψεων σε χώρους κράτησης,

Πεπεισμένα ότι η προστασία των ατόμων τα οποία στερούνται την ελευθερία τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, μπορεί να ενισχυθεί με μη-δικαστικά μέσα προληπτικής φύσης, βασισμένα σε τακτικές επισκέψεις σε χώρους κράτησης,

Συμφώνησαν στα εξής:

ΜΕΡΟΣ Ι**Γενικές αρχές****Άρθρο 1**

Σκοπός του παρόντος Πρωτοκόλλου είναι η δημιουργία ενός συστήματος τακτικών επισκέψεων, οι οποίες θα πραγματοποιούνται από ανεξάρτητα διεθνή και εθνικά όργανα, σε χώρους όπου τα άτομα στερούνται την ελευθερία τους, για την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

Άρθρο 2

1. Συνιστάται Υποεπιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας της Επιτροπής κατά των Βασανιστηρίων, (εφεξής αποκαλούμενη «η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη») η οποία εκτελεί τα καθήκοντα που καθορίζονται στο παρόν Πρωτόκολλο.
2. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη εκτελεί το έργο της εντός του πλαισίου του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και καθοδηγείται από τους σκοπούς και τις αρχές του, καθώς επίσης και από τους κανόνες των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τη μεταχείριση των ατόμων που στερούνται την ελευθερία τους.
3. Ομοίως, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη καθοδηγείται από τις αρχές της εμπιστευτικότητας, της αμεροληψίας, της μη-επιλεκτικότητας, της καθολικότητας και της αντικειμενικότητας.
4. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη και τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 3

Κάθε Κράτος-Μέρος δημιουργεί, ορίζει ή διατηρεί, στο εσωτερικό επίπεδο, ένα ή περισσότερα όργανα επισκέψεων, για την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (εφεξής αποκαλούμενα «ο εθνικός μηχανισμός πρόληψης»).

Άρθρο 4

1. Κάθε Κράτος-Μέρος επιτρέπει επισκέψεις, σύμφωνα με το παρόν Πρωτόκολλο, των μηχανισμών που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, σε οποιοδήποτε χώρο υπό τη δικαιοδοσία και τον έλεγχο του, στον οποίο άτομα στερούνται ή μπορεί να στερούνται την ελευθερία τους, είτε δυνάμει εντολής που δόθηκε από δημόσια αρχή είτε με την υποκίνησή της είτε με τη συγκατάθεση ή τη συναίνεσή της (εφεξής αποκαλούμενοι «χώροι κράτησης»). Οι επισκέψεις αυτές πραγματοποιούνται με σκοπό την ενίσχυση, όπου είναι αναγκαίο, της προσοχής των προσώπων αυτών κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου, ο όρος στέρηση της ελευθερίας σημαίνει οποιαδήποτε μορφή κράτησης ή φυλάκισης ή τη τοποθέτηση ενός ατόμου σε δημόσιο ή ιδιωτικό υπό φρούρηση περιβάλλον, τον οποίο το άτομο αυτό δεν επιτρέπεται να εγκαταλείψει κατά βούληση, κατόπιν διαταγής οποιασδήποτε δικαστικής, διοικητικής ή άλλης αρχής.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Υποεπιτροπή για την Πρόληψη

Άρθρο 5

1. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη αποτελείται από δέκα μέλη. Μετά την πεντηκοστή επικύρωση ή προσχώρηση στα παρόν Πρωτόκολλο, ο αριθμός των μελών της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη θα αυξηθεί σε είκοσι πέντε.
2. Τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη επιλέγονται μεταξύ προσώπων υψηλού ηθικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία στον τομέα της απονομής της δικαιοσύνης, και ιδιαίτερα του ποινικού δίκαιου, τη διοίκηση φυλακών ή της αστυνομίας, ή στους διάφορους τομείς που σχετίζονται με τη μεταχείριση προσώπων που στερούνται την ελευθερία τους.
3. Στη σύνθεση της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη λαμβάνεται δεόντως υπόψη η δίκαιη γεωγραφική κατανομή και η εκπροσώπηση των διαφόρων μορφών πολιτισμού και νομικών συστημάτων των Κρατών-Μερών.
4. Στη σύνθεση αυτή λαμβάνεται επίσης υπόψη η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων, βάσει των αρχών της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων.
5. Δεν μπορούν να είναι υπήκοοι του ίδιου Κράτους δύο μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη.
6. Τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη υπηρετούν τη θητεία τους υπό την προσωπική ιδιότητά τους, είναι ανεξάρτητα και αμερόληπτα και διαθέσιμα για να ασκήσουν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους στην Υποεπιτροπή για την Πρόληψη.

Άρθρο 6

1. Κάθε Κράτος-Μέρος μπορεί να προτείνει, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, μέχρι δύο υποψηφίους, οι οποίοι κατέχουν τα τυπικά προσόντα και πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 5, παρέχοντας αναλυτικές πληροφορίες για τα τυπικά προσόντα των υποψηφίων.
2. (α) Τα προτεινόμενα πρόσωπα έχουν την υπηκοότητα ενός Κράτους-Μέρους στο παρόν Πρωτόκολλο,
(β) Τουλάχιστον ένας από τους δύο υποψηφίους έχει την υπηκοότητα του προτεινόντος Κράτους-Μέρους,
(γ) Δεν προτείνονται περισσότεροι από δύο πολίτες ενός Κράτους- Μέρους,
(δ) Πριν ένα Κράτος- Μέρος προτείνει πολίτη ενός άλλου Κράτους- Μέρους, επιδιώκει και λαμβάνει τη συναίνεση αυτού του Κράτους-Μέρους.
3. Τουλάχιστον πέντε μήνες πριν την ημερομηνία της διάσκεψης των Κρατών- Μερών, κατά τη διάρκεια της οποίας θα διεξαχθούν οι εκλογές, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών απευθύνει επιστολή προς τα Κράτη-Μέρη, προσκαλώντας τα να υποβάλουν τις προτάσεις υποψηφίων εντός τριών μηνών. Ο Γενικός Γραμματέας υποβάλλει κατάλογο, με αλφαβητική σειρά, όλων των προσώπων που προτείνονται με τον τρόπο αυτό, αναφέροντας τα Κράτη- Μέρη τα οποία τα έχουν προτείνει.

Άρθρο 7

1. Τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη εκλέγονται με τον ακόλουθο τρόπο:

(α) Λαμβάνεται πρωταρχικά υπόψη η εκπλήρωση των προϋποθέσεων και κριτηρίων του άρθρου 5 του παρόντος Πρωτοκόλλου,

(β) Η αρχική εκλογή διεξάγεται το αργότερο μέχρι έξι μήνες μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος Πρωτοκόλλου,

(γ) Τα Κράτη-Μέρη εκλέγουν τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη με μυστική ψηφοφορία,

(δ) Οι εκλογές των μελών της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη πραγματοποιούνται στις ανά διετία διασκέψεις των Κρατών-Μερών, οι οποίες συγκαλούνται από το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Στις διασκέψεις αυτές, για τις οποίες τα δύο τρίτα των Κρατών-Μερών συνιστούν απαρτία, τα πρόσωπα τα οποία εκλέγονται στην Υποεπιτροπή για την Πρόληψη θα είναι εκείνα τα οποία λαμβάνουν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων των αντιπροσώπων των παρόντων και ψηφιζόντων Κρατών-Μερών.

2. Εάν, κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας, δύο πολίτες ενός Κράτους-Μέρους έχουν καταστεί εκλόγμοι να υπηρετήσουν ως μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη, ο υποψήφιος ο οποίος λαμβάνει το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων υπηρετεί ως μέλος της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη. Στην περίπτωση κατά την οποία οι πολίτες έχουν λάβει τον ίδιο αριθμό ψήφων, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία:

(α) Στην περίπτωση κατά την οποία έχει προταθεί μόνο ένας από το Κράτος-Μέρος του οποίου είναι πολίτης, ο πολίτης αυτός υπηρετεί ως μέλος της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη,

(β) Στην περίπτωση κατά την οποία και οι δύο υποψήφιοι έχουν προταθεί από το Κράτος-Μέρος του οποίου είναι πολίτες, διεξάγεται χωριστή, μυστική, ψηφοφορία, προκειμένου να καθοριστεί ποιος πολίτης καθίσταται μέλος,

(γ) Στην περίπτωση κατά την οποία κανένας υποψήφιος δεν έχει προταθεί από το Κράτος-Μέρος του οποίου είναι πολίτης, πραγματοποιείται χωριστή, μυστική, ψηφοφορία, προκειμένου να καθοριστεί ποιος υποψήφιος καθίσταται μέλος.

Άρθρο 8

Εάν μέλος της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη αποβιώσει ή παραιτηθεί, ή, για οποιαδήποτε αιτία, δεν μπορεί πλέον να ασκήσει τα καθήκοντά του, το Κράτος-Μέρος που πρότεινε το μέλος, προτείνει ένα άλλο εκλέξιμο πρόσωπο, το οποίο κατέχει τα τυπικά προσόντα και πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 5, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για κατάλληλη ισορροπία μεταξύ των διάφορων τομέων αρμοδιότητας, προκειμένου να υπηρετήσει μέχρι την επόμενη διάσκεψη των Κρατών-Συμβαλλόμενων Μερών, υπό την επιφύλαξη της έγκρισης από την πλειοψηφία των Κρατών-Μερών. Η έγκριση θεωρείται ότι έχει δοθεί, εκτός αν τα μισά ή περισσότερα από τα Κράτη-Μέρη απαντήσουν αρνητικά, εντός έξι εβδομάδων από την ενημέρωσή τους για τον προτεινόμενο διορισμό από το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 9

Τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη εκλέγονται για μια θητεία τεσσάρων ετών. Μπορούν να επανεκλεγούν μια φορά ακόμη, εάν προταθούν εκ νέου. Η θητεία των μισών από τα μέλη, τα οποία εκλέγονται στην πρώτη εκλογή, λήγει μετά την πάροδο δύο ετών. Αμέσως μετά την πρώτη εκλογή, τα ονόματα των μελών αυτών επιλέγονται με κλήρωση από τον Πρόεδρο της διάσκεψης που αναφέρεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1 (δ).

Άρθρο 10

1. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη εκλέγει τους αξιωματούχους της για διετή θητεία. Αυτοί μπορούν να επανεκλεγούν.

2. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη θεσπίζει το δικό της κανονισμό λειτουργίας. Ο κανονισμός αυτός προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι:

(α) Τα μισά μέλη συν ένα συνιστούν απαρτία,

(β) Οι αποφάσεις της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών,

(γ) Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη συνεδριάζει κλεισμένων των θυρών.

3. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών συγκαλεί την πρώτη σύνοδο της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη. Μετά την πρώτη σύνοδό της, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη συνεδριάζει όποτε αυτό προβλέπεται από τον κανονισμό λειτουργίας της. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη και η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων συνέρχονται ταυτόχρονα, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ**Όροι εντολής της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη**Άρθρο 11

1. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη:

(α) Επισκέπτεται τους χώρους που αναφέρονται στο άρθρο 4 και προβαίνει σε συστάσεις στα Κράτη-Μέρη, σχετικά με την προστασία των προσώπων που στερούνται την ελευθερία τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας,

(β) Όσον αφορά στους εθνικούς μηχανισμούς πρόληψης:

(i) Συμβουλεύει και βοηθά τα Κράτη-Συμβαλλόμενα Μέρη, όταν αυτό απαιτείται, για τη δημιουργία τους,

(ii) Διατηρεί άμεση, και εάν αυτό είναι απαραίτητο, εμπιστευτική επαφή με τους εθνικούς μηχανισμούς πρόληψης και τους προσφέρει εκπαίδευση και τεχνική βοήθεια, με σκοπό την ενίσχυση των ικανοτήτων τους,

(iii) Τους συμβουλεύει και τους βοηθά στην αξιολόγηση των αναγκών και των μέσων που απαιτούνται για την ενίσχυση της προστασίας των προσώπων που στερούνται την ελευθερία τους, κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας,

(iv) Προβαίνει σε συστάσεις και παρατηρήσεις προς τα Κράτη-Μέρη, με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας και των όρων εντολής των εθνικών μηχανισμών πρόληψης, για την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας,

(v) Συνεργάζεται, γενικά για την πρόληψη των βασανιστηρίων, με τα σχετικά όργανα και μηχανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και με τους διεθνείς, περιφερειακούς και εθνικούς μηχανισμούς ή οργανώσεις που εργάζονται για την ενίσχυση της προστασίας όλων των προσώπων κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

Άρθρο 12

Προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στην Υποεπιτροπή για την Πρόληψη να συμμορφωθεί με τους όρους εντολής της, όπως καθορίζονται στο άρθρο 11, τα Κράτη-Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν:

(α) Να δέχονται την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη στο έδαφός τους και να της παρέχουν πρόσβαση στους χώρους κράτησης, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 4 του παρόντος Πρωτοκόλλου,

(β) Να παρέχουν όλες τις σχετικές πληροφορίες, τις οποίες μπορεί να ζητήσει η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη, προκειμένου να αξιολογήσει τις ανάγκες και τα μέτρα, τα οποία θα πρέπει να υιοθετηθούν για την ενίσχυση της προστασίας των προσώπων που στερούνται την ελευθερία τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας

(γ) Να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν τις επαφές μεταξύ της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη και των εθνικών μηχανισμών πρόληψης,

(δ) Να εξετάζουν τις συστάσεις της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη και να προβαίνουν σε διάλογο με αυτή, σε σχέση με πιθανά μέτρα εφαρμογής.

Άρθρο 13

1. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη καταρτίζει, καταρχάς με κλήρωση, πρόγραμμα τακτικών επισκέψεων στα Κράτη-Μέρη, για την εκπλήρωση των όρων εντολής της, όπως αυτοί καθορίζονται στο άρθρο 11.

2. Κατόπιν διαβουλεύσεων, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη γνωστοποιεί στα Κράτη-Μέρη το πρόγραμμά της, προκειμένου αυτά να μπορούν να προβαίνουν, χωρίς καθυστέρηση, στις απαραίτητες πρακτικές διευθετήσεις για τη διεξαγωγή των επισκέψεων.

3. Οι επισκέψεις διεξάγονται από τουλάχιστον δύο μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη. Τα μέλη αυτά μπορούν να συνοδεύονται, εάν αυτό είναι απαραίτητο, από εμπειρογνώμονες αποδεδειγμένης επαγγελματικής εμπειρίας και γνώσεων στους τομείς που καλύπτονται από το παρόν Πρωτόκολλο, οι οποίοι επιλέγονται από κατάλογο εμπειρογνομόνων που προετοιμάζεται βάσει προτάσεων που γίνονται από τα Κράτη-Μέρη, το Γραφείο του Υπατού Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και το Κέντρο των Ηνωμένων Εθνών για την Πρόληψη του Διεθνούς Εγκλήματος. Κατά την προετοιμασία του καταλόγου, τα ενδιαφερόμενα Κράτη-Μέρη προτείνουν όχι περισσότερους από πέντε εθνικούς εμπειρογνώμονες. Το ενδιαφερόμενο Κράτος-Μέρος μπορεί να αντιταχθεί στη συμπερίληψη ενός συγκεκριμένου εμπειρογνώμονα στην επίσκεψη, οπότε η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη προτείνει άλλο εμπειρογνώμονα.

4. Εάν η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη το θεωρήσει πρόσφορο, μπορεί να προτείνει σύντομη επίσκεψη συνέχειας, μετά από μια τακτική επίσκεψη.

Άρθρο 14

1. Προκειμένου να καταστεί δυνατό για την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη να εκπληρώσει τους όρους εντολής της, τα Κράτη Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο αναλαμβάνουν να της παρέχουν:

(α) Απεριόριστη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες αναφορικά με τον αριθμό ατόμων που στερούνται την ελευθερία τους σε χώρους κράτησης, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 4, καθώς και με τον αριθμό των χώρων και την τοποθεσία τους,

(β) Απεριόριστη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στη μεταχείριση των προσώπων αυτών, καθώς και στις συνθήκες κράτησης τους,

(γ) Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 2 κατωτέρω, απεριόριστη πρόσβαση σε όλους τους χώρους κράτησης και τις εγκαταστάσεις και διευκολύνσεις τους,

(δ) Την ευκαιρία να πραγματοποιεί κατ'ιδίαν συνεντεύξεις με τα πρόσωπα που στερούνται την ελευθερία τους, χωρίς την παρουσία μαρτύρων, είτε προσωπικά είτε με την παρουσία μεταφραστή, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο, καθώς επίσης και με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, το οποίο η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη θεωρεί ότι μπορεί να δώσει σχετικές πληροφορίες,

(ε) Ελευθερία επιλογής των χώρων που επιθυμεί να επισκεφθεί και των προσώπων από τα οποία επιθυμεί να πάρει συνέντευξη.

2. Αντίρρηση για επίσκεψη σε συγκεκριμένο χώρο κράτησης μπορεί να προβληθεί μόνο για επείγοντες και επιτακτικούς λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας ασφάλειας, φυσικών καταστροφών ή σοβαρής αναταραχής στο χώρο στον οποίο πρόκειται να πραγματοποιηθεί η επίσκεψη, οι οποίοι αποτρέπουν προσωρινά την πραγματοποίηση μιας τέτοιας επίσκεψης. Κράτος-Μέρος δεν μπορεί να επικαλεσθεί την ύπαρξη κηρυχθείσας κατάστασης έκτακτης ανάγκης, αυτήν καθ' εαυτήν, ως λόγο αντίρρησης σε μια επίσκεψη.

Άρθρο 15

Καμία αρχή ή αξιωματούχος δεν διατάζει, εφαρμόζει, επιτρέπει ή ανέχεται οποιαδήποτε κύρωση κατά οποιουδήποτε προσώπου ή οργάνωσης, επειδή κοινοποίησε στην Υποεπιτροπή για την Πρόληψη ή στους εκπροσώπους της οποιαδήποτε πληροφορία, είτε αληθινή είτε ψευδή, και κανένα τέτοιο πρόσωπο ή οργάνωση δεν βλάπτεται αλλιώς, με οποιοδήποτε τρόπο.

Άρθρο 16

1. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη κοινοποιεί τις συστάσεις και τις παρατηρήσεις της εμπιστευτικά προς το Κράτος-Μέρος και, εάν είναι σχετικές, στον εθνικό μηχανισμό πρόληψης.

2. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη δημοσιεύει την έκθεσή της, μαζί με οποιαδήποτε σχόλια του ενδιαφερόμενου Κράτους-Μέρους, όποτε της ζητηθεί να το κάνει από αυτό το Κράτος-Μέρος. Εάν το Κράτος-Μέρος δημοσιοποιήσει μέρος της έκθεσης, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη μπορεί να δημοσιεύσει την έκθεση, στο σύνολό της ή εν μέρει. Εντούτοις, προσωπικά δεδομένα δεν δημοσιεύονται χωρίς τη ρητή συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου προσώπου.

3. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη υποβάλλει δημόσια ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητές της στην Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων.

4. Εάν το Κράτος-Μέρος αρνηθεί να συνεργαστεί με την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη, σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 14, ή να λάβει μέτρα για βελτίωση της κατάστασης υπό το φως των συστάσεων της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη, η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων μπορεί, κατόπιν αιτήματος της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη, να αποφασίσει, με πλειοψηφία των μελών της, αφού δοθεί στο Κράτος-Μέρος η ευκαιρία να γνωστοποιήσει τις απόψεις του, να προβεί σε δημόσια δήλωση για το θέμα ή να δημοσιεύσει την έκθεση της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη.

ΜΕΡΟΣ IV

Εθνικοί μηχανισμοί πρόληψης

Άρθρο 17

Κάθε Κράτος-Μέρος διατηρεί, ορίζει ή δημιουργεί, το αργότερο εντός ενός έτους από τη Θέση σε ισχύ του παρόντος Πρωτοκόλλου ή της επικύρωσης του ή της προσχώρησης σε αυτό, ένα ή περισσότερους ανεξάρτητους εθνικούς μηχανισμούς πρόληψης για την πρόληψη των βασανιστηρίων στο εσωτερικό επίπεδο. Οι μηχανισμοί που δημιουργούνται από αποκεντρωμένες μονάδες μπορούν να ορίζονται ως εθνικοί μηχανισμοί πρόληψης, για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου, εάν είναι σύμφωνοι με τις διατάξεις του.

Άρθρο 18

1. Τα Κράτη Μέρη εγγυώνται τη λειτουργική ανεξαρτησία των εθνικών μηχανισμών πρόληψης, καθώς και την ανεξαρτησία του προσωπικού τους.
2. Τα Κράτη- Μέρη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι εμπειρογνώμονες του εθνικού μηχανισμού πρόληψης έχουν τις απαραίτητες ικανότητες και επαγγελματικές γνώσεις. Θα προσπαθούν να υπάρξει μια ισορροπία φύλων και επαρκής εκπροσώπηση των εθνοτικών και μειονοτικών ομάδων στη χώρα.
3. Τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν να διαθέτουν τους απαραίτητους πόρους για τη λειτουργία των εθνικών μηχανισμών πρόληψης.
4. Κατά τη δημιουργία εθνικών μηχανισμών πρόληψης, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις Αρχές που σχετίζονται με το καθεστώς των εθνικών οργανισμών για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Άρθρο 19

Στους εθνικούς μηχανισμούς πρόληψης παρέχεται, κατ' ελάχιστον, η εξουσία:

- (α) να εξετάζουν τακτικά τη μεταχείριση των προσώπων τα οποία στερούνται την ελευθερία τους σε χώρους κράτησης, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 4, με σκοπό την ενίσχυση, εάν αυτό είναι απαραίτητο, της προστασίας τους κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας

(β) να προβαίνουν σε συστάσεις προς τις αρμόδιες αρχές, με στόχο τη βελτίωση της μεταχείρισης και των συνθηκών των προσώπων που στερούνται την ελευθερία τους και την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, λαμβάνοντας υπόψη τους συναφείς κανόνες των Ηνωμένων Εθνών,

(γ) να υποβάλλουν προτάσεις και παρατηρήσεις σχετικά με την υφιστάμενη νομοθεσία ή σχέδια νόμων.

Άρθρο 20

Προκειμένου να καταστήσουν δυνατή την εκπλήρωση της εντολής των εθνικών μηχανισμών πρόληψης, τα Κράτη-Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο αναλαμβάνουν να τους παρέχουν:

(α) Πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες αναφορικά με τον αριθμό των προσώπων που στερούνται την ελευθερία τους σε χώρους κράτησης, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 4, καθώς και τον αριθμό των χώρων και των τοποθεσιών τους,

(β) Πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στη μεταχείριση των προσώπων αυτών, καθώς και στις συνθήκες κράτησης τους,

(γ) Πρόσβαση σε όλους τους χώρους κράτησης και στις εγκαταστάσεις και διευκολύνσεις τους,

(δ) Την ευκαιρία να πραγματοποιούν ιδιωτικές συνεντεύξεις με τα πρόσωπα τα οποία στερούνται την ελευθερία τους, χωρίς την παρουσία μαρτύρων, είτε προσωπικά είτε με την παρουσία μεταφραστή, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο, καθώς επίσης και με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, το οποίο ο εθνικός μηχανισμός πρόληψης θεωρεί ότι μπορεί να δώσει συναφείς πληροφορίες,

(ε) Ελευθερία επιλογής των χώρων που επιθυμούν να επισκεφθούν και των προσώπων από τα οποία επιθυμούν να πάρουν συνέντευξη,

(στ) Το δικαίωμα να έχουν επαφές με την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη, να της διαβιβάζουν πληροφορίες και να συναντώνται με αυτή.

Άρθρο 21

1. Καμία αρχή ή αξιωματούχος δεν διατάζει, εφαρμόζει, επιτρέπει ή ανέχεται οποιαδήποτε κύρωση κατά οποιουδήποτε προσώπου ή οργάνωσης, επειδή κοινοποίησε στον εθνικό μηχανισμό πρόληψης οποιαδήποτε πληροφορία, είτε αληθινή είτε ψευδή, και κανένα τέτοιο πρόσωπο ή οργάνωση δεν θα βλάπτεται αλλιώς, με οποιονδήποτε τρόπο.

2. Οι εμπιστευτικές πληροφορίες οι οποίες συγκεντρώνονται από τον εθνικό μηχανισμό πρόληψης είναι απόρρητες. Κανένα προσωπικό δεδομένο δεν δημοσιεύεται, χωρίς τη ρητή συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου ατόμου.

Άρθρο 22

Οι αρμόδιες αρχές του ενδιαφερόμενου Κράτους-Μέρους εξετάζουν τις συστάσεις του εθνικού μηχανισμού πρόληψης και προβαίνουν σε διάλογο με αυτόν, σε σχέση με πιθανά μέτρα εφαρμογής.

Άρθρο 23

Τα Κράτη Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο αναλαμβάνουν να δημοσιεύουν και να διαδίδουν τις ετήσιες εκθέσεις των εθνικών μηχανισμών πρόληψης.

ΜΕΡΟΣ V**Δήλωση**Άρθρο 24

1. Κατά την επικύρωση, τα Κράτη-Μέρη μπορούν να προβούν σε δήλωση για αναβολή της εφαρμογής των υποχρεώσεών τους είτε υπό το Μέρος III είτε υπό το Μέρος IV του παρόντος Πρωτοκόλλου.
2. Η αναβολή αυτή ισχύει κατ' ανώτατο όριο για τρία έτη. Μετά από δέουσες παραστάσεις οι οποίες γίνονται από το Κράτος Μέρους και μετά από διαβούλευση με την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη, η Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων μπορεί να παρατείνει την περίοδο αυτή για δύο επιπλέον έτη.

ΜΕΡΟΣ VI**Οικονομικές διατάξεις**Άρθρο 25

1. Οι δαπάνες που προκαλεί η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη κατά την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου επιβαρύνουν τα Ηνωμένα Έθνη.
2. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών παρέχει το αναγκαίο προσωπικό και εγκαταστάσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη υπό το παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 26

1. Ιδρύεται Ειδικό Ταμείο σύμφωνα με τις συναφείς διαδικασίες της Γενικής Συνέλευσης το οποίο διοικείται σύμφωνα με τους οικονομικούς κανονισμούς και κανόνες των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να βοηθήσει τη χρηματοδότηση της εφαρμογής των συστάσεων της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη, σε συνέχεια επίσκεψης σε Κράτος-Μέρος, καθώς και εκπαιδευτικών προγραμμάτων των εθνικών μηχανισμών πρόληψης.
2. Το Ειδικό Ταμείο μπορεί να χρηματοδοτείται μέσω εθελοντικών εισφορών οι οποίες καταβάλλονται από Κυβερνήσεις, διακυβερνητικές και μη-κυβερνητικές οργανώσεις και άλλους ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς.

ΜΕΡΟΣ VII**Τελικές διατάξεις**Άρθρο 27

1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό προς υπογραφή από οποιοδήποτε Κράτος έχει υπογράψει τη Σύμβαση.

2. Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση από οποιοδήποτε Κράτος έχει επικυρώσει ή προσχωρήσει στη Σύμβαση. Τα έγγραφα επικύρωσης κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

3. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό σε προσχώρηση από οποιοδήποτε Κράτος έχει επικυρώσει ή προσχωρήσει στη Σύμβαση.

4. Η προσχώρηση πραγματοποιείται με την κατάθεση εγγράφου προσχώρησης στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

5. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ενημερώνει όλα τα Κράτη που έχουν υπογράψει το παρόν Πρωτόκολλο ή έχουν προσχωρήσει σε αυτό για την κατάθεση κάθε εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 28

1. Το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε Κράτος που επικυρώνει το παρόν Πρωτόκολλο ή προσχωρεί σε αυτό, μετά την κατάθεση στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του δικού του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 29

Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου επεκτείνονται σε όλα τα τμήματα των ομοσπονδιακών Κρατών, χωρίς οποιουδήποτε περιορισμούς ή εξαιρέσεις.

Άρθρο 30

Καμία επιφύλαξη δεν μπορεί να γίνει στο παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 31

Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν επηρεάζουν τις υποχρεώσεις των Κρατών-Μερών υπό οποιαδήποτε περιφερειακή σύμβαση που καθιερώνει σύστημα επισκέψεων σε χώρους κράτησης. Η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη και τα όργανα που δημιουργούνται δυνάμει τέτοιων περιφερειακών συμβάσεων ενθαρρύνονται να διαβουλεύονται και να συνεργάζονται, με σκοπό την αποφυγή της επικάλυψης εργασιών και την αποτελεσματική προώθηση των στόχων του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 32

Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν επηρεάζουν τις υποχρεώσεις των Κρατών Μερών στις τέσσερις Συνθήκες της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 και στα Πρόσθετα Πρωτόκολλά τους της 8ης Ιουνίου 1977, ούτε την ευκαιρία που είναι διαθέσιμη σε οποιοδήποτε Κράτος Μέρος, να επιτρέψει στη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού να επισκέπτεται χώρους κράτησης σε καταστάσεις που δεν καλύπτονται από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο.

Άρθρο 33

1. Οποιοδήποτε Κράτος-Μέρος μπορεί να καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο οποτεδήποτε, με γραπτή γνωστοποίηση απευθυνόμενη προς το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ενημερώνει στη

συνέχεια τα άλλα Κράτη-Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο και τη Σύμβαση. Η καταγγελία τίθεται σε ισχύ ένα έτος μετά την ημερομηνία λήψης της αναγγελίας από το Γενικό Γραμματέα.

2. Τέτοια καταγγελία δεν επιφέρει την απαλλαγή του Κράτους Μέρους από τις υποχρεώσεις του υπό το παρόν Πρωτόκολλο, αναφορικά με οποιαδήποτε πράξη ή κατάσταση που μπορεί να προκύψει πριν την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η καταγγελία ή με τις ενέργειες στις οποίες η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη έχει αποφασίσει ή μπορεί να αποφασίσει να προβεί, όσον αφορά στο ενδιαφερόμενο Κράτος- Συμβαλλόμενο Μέρος, ούτε η καταγγελία επηρεάζει, με οποιονδήποτε τρόπο, τη συνεχιζόμενη εξέταση οποιουδήποτε θέματος είναι ήδη υπό εξέταση από την Υποεπιτροπή για την Πρόληψη, πριν την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η καταγγελία.

3. Μετά την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η καταγγελία του Κράτους-Μέρους, η Υποεπιτροπή για την Πρόληψη δεν αρχίζει την εξέταση οποιουδήποτε νέου θέματος σχετικά με το Κράτος αυτό.

Άρθρο 34

1. Οποιοδήποτε Κράτος-Μέρος στο παρόν Πρωτόκολλο μπορεί να προτείνει τροποποίηση και να την καταθέσει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας ανακοινώνει στη συνέχεια την προτεινόμενη τροποποίηση στα Κράτη- Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο, με αίτημα να του γνωστοποιήσουν εάν ευνοούν διάσκεψη των Κρατών Μερών, με σκοπό την εξέταση και την ψηφοφορία για την πρόταση. Σε περίπτωση που, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία μιας τέτοιας ανακοίνωσης, το ένα τρίτο τουλάχιστον των Κρατών-Μερών ευνοεί τη σύγκληση μιας τέτοιας διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη, υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Οποιαδήποτε τροποποίηση υιοθετηθεί από πλειοψηφία των δύο τρίτων των Κρατών Μερών που είναι παρόντα και ψηφίζουν στη διάσκεψη υποβάλλεται από το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών σε όλα τα Κράτη-Μέρη, για αποδοχή.

2. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ όταν γίνει αποδεικτική από πλειοψηφία των δύο τρίτων των Κρατών-Μερών στο παρόν Πρωτόκολλο, σύμφωνα με τις αντίστοιχες συνταγματικές διαδικασίες τους.

3. Όταν οι τροποποιήσεις τεθούν σε ισχύ, είναι δεσμευτικές για εκείνα τα Κράτη-Μέρη που τις έχουν αποδεχθεί, ενώ τα υπόλοιπα Κράτη-Μέρη δεσμεύονται ακόμα από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου και από οποιαδήποτε προηγούμενη τροποποίηση που έχουν αποδεχθεί.

Άρθρο 35

Στα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη και των εθνικών μηχανισμών πρόληψης παρέχονται όσα προνόμια και ασυλίες είναι απαραίτητα για την ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων τους. Στα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη παρέχονται τα προνόμια και οι ασυλίες που ορίζονται στην παράγραφο 22 της Σύμβασης για τα προνόμια και τις ασυλίες των Ηνωμένων Εθνών, της 13ης Φεβρουαρίου 1946, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 23 της εν λόγω Σύμβασης.

Άρθρο 36

Όταν επισκέπτονται ένα Κράτος-Μέρος, τα μέλη της Υποεπιτροπής για την Πρόληψη, χωρίς να θίγονται διατάξεις και σκοποί του παρόντος Πρωτοκόλλου και τα προνόμια και οι ασυλίες που μπορεί απολαμβάνουν:

- (α) Σέβονται τους νόμους και τους κανονισμούς του Κράτους που επισκέπτονται,
- (β) Απέχουν από οποιαδήποτε ενέργεια ή δραστηριότητα ασυμβίβαστη με την αμερόληπτη και διεθνή φύση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 37

1. Το παρόν Πρωτόκολλο, του οποίου το αραβικό, κινέζικο, αγγλικό, γαλλικό, ρωσικό και ισπανικό κείμενο είναι εξίσου αυθεντικά, κατατίθεται στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.
2. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών διαβιβάζει επικυρωμένα αντίγραφα του παρόντος Πρωτοκόλλου σε όλα τα Κράτη.